

PROTIVZDUŠNÁ OBRANA V PODMÍNKÁCH VÁLKY BEZ POUŽITÍ JADERNÝCH ZBRANÍ Z HLEDISKA PŘÍPRAVY VELITELŮ A ŠTÁBŮ VOJSK PVO

V rozvoji a výstavbě ozbrojených sil NATO došlo v počátku uplynulého desetiletí ke změně koncepce kvantitativního zbrojení na koncepci kvality, o čemž svědčí prudká modernizace a zvyšování účinnosti zbraňových systémů pozemních vojsk, letectva i námořních sil.

Ve vojenské přípravě země NATO věnují mimořádnou pozornost zdokonalování systému bojové pohotovosti, mobilizačního rozvíjení vojsk, zkvalitňování systémů velení, průzkumu a navedení úderných prostředků na cíle. Přijímají opatření ke zvýšení kapacity a rychlosti vzdušného mostu mezi USA a Evropou. Toto úsilí je zaměřeno ke zvýšení úderné síly prvního strategického sledu vojsk NATO a na zabezpečení možnosti postavení druhého strategického sledu do 10–20 dnů.

USA ani jejich spojenci v NATO nepovažují v současné době totální válku za optimální a výhodné řešení konfliktu mezi Varšavskou smlouvou a Západem. Velení NATO uvažuje, kromě jiných koncepcí, také o možnosti strategie „přední obrany“ — to je získat strategickou iniciativu a rozhodnout válku v prvním srazení bez použití jaderných zbraní. V napadené zemi vyvolat nejednotu a zmatek, narušit důvěru ve vedení státu a dosáhnout stanovených cílů války.

V článku chci zdůraznit skutečnost, že omezená válka bez použití jaderných zbraní je i na evropských válčističích možná, nebo alespoň po určitý čas možná. V souvislosti s tím chci zdůraznit i to, že vojska ČSLA stále pohotovosti, mezi

ními všechny síly a prostředky PVO na území státu, budou tím faktorem, který má zabránit splnění cílů agrese, vedené v duchu strategie „přední obrany“.

Bojovou činností sil a prostředků protivzdušné obrany v takovéto válce bude ovlivňovat především hromadné použití letectva nepřítele, které bude rozhodujícím prostředkem k vedení úderů na objekty a vojska na státním území.

Základní formou použití letectva nepřítele budou hromadné údery, charakteristické nenadálostí, nepřetržitostí a úporností bojové činnosti letectva s převahou stíhačů a palubních bitevních letounů v náletech.

Údery letectva budou vedeny v relativně hustých bojových sestavách, na úzké frontě, s větší částí letů v malých a extrémně malých výškách, s proměnnými profily letu k objektům úderu a pod ochranou silného radiotechnického rušení.

Hlavními úkoly, které bude letectvo nepřítele plnit v počátku války s použitím klasických prostředků ničení, bude prolomení protivzdušné obrany, vybojování nadvlády ve vzduchu, znemožnění vedení vojsk do operačních sestav k odražení agrese a ničení politických, průmyslových a komunikačních center.

Úsilí a úpornost bojové činnosti letectva nepřítele na počátku války jsou dostatečně charakterizovány možnými průměrnými počty letounů, předpokládanými pro vedení úderů na objekty státního území a prvky bojových sestav proti-

vzdušné obrany a letectva. V úderu na administrativně politické centrum státu očekáváme účast do 120—150 taktických a bombardovacích letounů v úderných skupinách, na průmyslový podnik nebo dopravní uzel do 20—30, na velitelské stanoviště svazku PVOS do 24, na zodolněné letiště do 30—50 a na palebné postavení PLRV do 12—14 letounů.

V uvedených počtech nejsou zahrnuty letouny, které budou působit v zabezpečovacích sledcích, v poutacích a klamných skupinách, ani letouny-rušiče, které rovněž představují důležité cíle pro působení všech prostředků protivzdušné obrany.

Nebezpečnost leteckých uskupení na středoevropském válečném poli dokazuje i to, že okolo 80 % objektů, určených ke zničení v pásmu libovolného frontu, je předpokládáno ničit letectvem.

Objektivní a neúprosně platící zákon každého ozbrojeného zápasu, že stupeň úspěchu útočníka je přímo úměrný stupni zjištění obranného systému obránce, je i základním krédem pro taktiku protivzdušné obrany, která bude vždy obranným prvkem. Právě proto, že letectvo bude ve válce s použitím klasických zbraní jedním z rozhodujících prostředků k dosažení cílů války, bude nepřítel věnovat hlavní pozornost důslednému zjištění protivzdušné obrany. Základními směry jeho pozornosti budou systémy velení a navedení stíhacího letectva, prvky bojových sestav protiletadlové raketové obrany, stíhacího letectva a radiotechnického vojska, kmitočtová pásma všech radioelektronických prostředků PVO a letectva, stupeň zabezpečení vojsk PVO a stíhacího letectva především raketami, raketovými a leteckými pohonnými hmotami.

Protivzdušná obrana v soudobé válce s použitím klasických prostředků ničení nebývá zvláště nutnost rozvoje taktiky ve vojscích PVOS, vojsku PVO pozemního vojska i ve stíhacím letectvu frontu.

Úspěch protivzdušné obrany při odražení úderů letectva, zejména prvního hromadného úderu, závisí na stavu bojové pohotovosti a připravenosti vojsk PVO a na celkové organizaci a koordinaci bojové činnosti všech sil a prostředků PVO na území státu podle jednoho zámyslu.

Ze strany nepřítelů můžeme očekávat taktiku překvapení v čase, v prostoru i způsobech bojové činnosti, taktiku lži a všech forem vyčerpávání protivzdušné obrany ještě před zahájením hlavního úderu.

Jen v těch podmínkách, kdy se podaří dostatečně rychle a správně zjistit záměr nepřítelů a jen tehdy, budou-li mít velitelé na operačních stupních PVO dostatek sil k manévru stíhacím letectvem na skutečné směry hlavního úderu a budou-li zachovány dostatečné zálohy sil a prostředků pro udržení kompaktnosti systémů PVO, můžeme hovořit o úspěchu protivzdušné obrany.

Zkušenosti z řady velitelsko-štábních, taktických i operačních cvičení vojsk protivzdušné obrany ukazují, že v přípravě velitelů a štábů je nezbytné věnovat odpovídající pozornost rozvoji jejich taktického myšlení při organizaci a vedení protivzdušné obrany ve válce s použitím klasických zbraní. Období použití klasických zbraní nesmíme v žádném případě chápat jen jako jakousi přehru jaderné války. Velitelé a štáby PVO nesmí v období vedení války s použitím obyčejných prostředků ničení přijímat rozhodnutí a řídit bojovou činnost podle vžitého schématu a stereotypu a očekávat přechod k jaderné válce, ve které se taktika PVO zužuje na vedení boje v podmínkách ztrát lidí i techniky a jsou činně opatření k obnovování silně narušeného systému PVO. K zabránění vlastních ztrát musí být ještě před přechodem na použití jaderných zbraní dokončena odpovídající opatření.

V období zotřívání vojenskopolitické situace, charakterizované zesílením letecké činnosti v prostoru státní hranice a zvýšeným počtem narušení vzdušného prostoru, zapínání neúměrného množství radiolokačních stanic může vést k prozrazení celého frekvenčního pásma i dislokace prvků radiolokačního pole nepříteli.

V souvislosti s organizací a vedením radiolokačního průzkumu je také třeba, aby na taktickém stupni bylo zcela jasno i v otázkách úloh a místa předurčených záloh radiotechnického vojska. Jde především o přísné dodržování taktických zásad použití sil a prostředků, vyčleněných pro zesílení malovýškového radiolokačního pole.

Skryté radiolokační pole považujeme též za kmitočtovou záležitost. Prostředky skrytého radiolokačního pole se oživují při umlčení základního radiolokačního pole. Aktivování těchto prostředků před zahájením hromadných úderů a vyčlenování záloh pro skryté radiolokační pole převážně ve stejných kmitočtových pásmech, jako u prostředků pracujících v míru, bere tomuto opatření jeho základní smysl.

Z rozboru místa a úlohy uvedených záloh radiotechnického vojska vyplývá, že při jejich použití má rozhodující význam nejen výběr typů radiolokačních stanic a zámysl jejich dislokace, ale především doba jejich aktivování, která v žádném případě nesmí být předčasná.

V období, které bylo vyhodnoceno jako bezprostřední fáze před zahájením prvního hromadného úderu, nemůžeme vyvádět do prostorů přehrazování a krátkodobého vyčkávaní nezdůvodněně vysoké počty stíhačů, a to na takových režimech letu, které umožňují nepříteli dokonalou kontrolu čerpání úsilí stíhacího letectva. Takováto taktika spolu s použitím poutacích a klamných skupin letectva nepřítele může vést k vyčerpání značné části úsilí stíhacího letectva ještě před zahájením hromadného úderu.

Přísnou kázeň musíme dodržovat i při navádění stíhacího letectva na vzdušné cíle. Při předávání stíhačů naváděcím stanovištím i v samotném procesu ručního navádění jsou povely letovodů předávané pilotům dokonalým zdrojem prozrazení zámyslu použití stíhacího letectva.

V taktické přípravě velitelů a štábů PVO v podmínkách použití klasických zbraní vzrůstá význam důsledného vy-

hodnocování reálných (zaručených) prostorů účinné působnosti protiletadlových raketových prostředků a systémů palby ve smíšených uskupeních. Na základě vyhodnocených systémů palby musíme pak promyšleně organizovat řízení palby protiletadlových raketových prostředků tak, aby především skupinové cíle byly ničeny efektivně bez případů dvojnásobného až trojnásobného postřelování téhož cíle různými prostředky.

Efektivní vedení bojové činnosti protiletadlových raketových prostředků a stíhacího letectva ve společných prostorech bojové činnosti je mistrovstvím taktiky, které velitelé a štáby svazků a útvarů mohou dosáhnout pouze cestou vysoké organizace součinnosti a náročného výcviku. Jednou z důležitých podmínek správné organizace a vedení bojové činnosti PLRV a stíhacího vojska ve společných prostorech je i dokonalá znalost bojových možností a zásad bojového použití PLRV a stíhacího letectva příslušníky obou druhů vojsk.

Analýza výsledků některých prověrek připravenosti sil a prostředků protivzdušné obrany ukázala, že štáby útvarů a svazků musí plně využívat výsledků objektivní kontroly bojové činnosti k dalšímu zdokonalování připravenosti vojsk.

Z uvedených závěrů je zřejmé, že úsilí o zvýšení taktické připravenosti velitelů, štábů a vojsk protivzdušné obrany musí podpořit i autoři a organizátoři velitelско-štábních, taktických a operačních cvičení. Vytvářené situace musí více zaměřovat k tvůrčímu taktickému myšlení velitelů a štábů, vzdušné situace musí značkovat silného a chytrého nepřítele.

Všechny hlavní dokumenty pro přípravu vojsk ve výcvikovém roce obsahují potřebná opatření k dalšímu zvýšení připravenosti systému protivzdušné obrany. V další práci půjde tedy především o zkvalitnění metod splnění stanovených úkolů a zvýšení efektivnosti přípravy velitelů, štábů a vojsk.